

DUNÁNTÚLI FAOSZLOPOK

oldás komoly keresésével fognak hozzá. No meg attól, hogy nem vár rá a legtöbb pályázat sorsa, hogy t. i. az erős tehetségű művészek távolmaradnak.

Akárhogy vesszük, az egészből sommás végeredmény, hogy a cégtáblák megérték az ujjászületésre. Ha ma az iparművészet minden igyekezetével szépiteni akarja a modern ember lakását, az utcát sem hagyhatja ízléstelennek, kitagadott gyerek módjára. A cégtábla ma még nem díszíti az utcánkat, de rögtön azzá lesz, ha művészi formát kap. S mihelyt ilyenné előlép, az utcán való járásunk egy esztetikai élvezettel szaporodik. A plakáttal együtt a cégtábla is művészi látnivaló lesz, s kettesben szinte képeskönyvvé avatják az utcát.

Dömötör István.

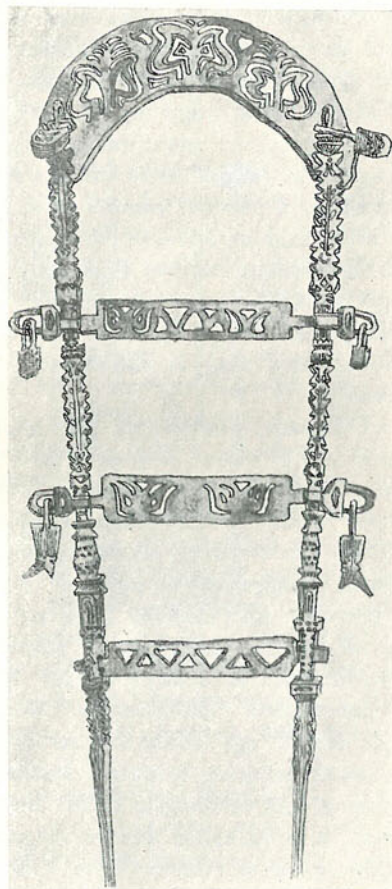
DUNÁNTÚLI FAOSZLOPOK.

IÁBA is erőlködöm, hogy a Dunántúl összegyűjtött e különböző faoszlopformák bemutatásánál tisztán csak az iparművészetet érdeklő részleteknél maradjak, mert tanulmányutam sokkal fontosabb és eltörölhetetlen benyomása más elmondanivalóra készítet: hogy népies, hajdan olyan híres iparművészete csak **volt** a Dunántúlnak, míg most, amerre csak jártam s mert gyalog jártam, mindenütt a túlterhelt, munka alatt nyögő néppel találkoztam, amely az éhes ember tekintetével nézett reám, s elrongyollott modern, züllött ruhája mintha mondta volna: te cifra szűrt, varrottast, mázos-edényt keresel nálunk, mikor kenyérre se telik.

Itt-ott faragcsál néhány ráérőbb pásztor-ember, s azoknak is messze megy a hírok, annyira kevés van.

Visszaidézem emlékemben az apró, színes fácskából összerakott homlokzatú milejegyházszögi (Zalam. Göcsej) házacskát s fájdalommal gondolom el, hogy nincs paraszt, a ki ráérne kivárni, nincs ács, a ki ráérne elkészíteni manapság

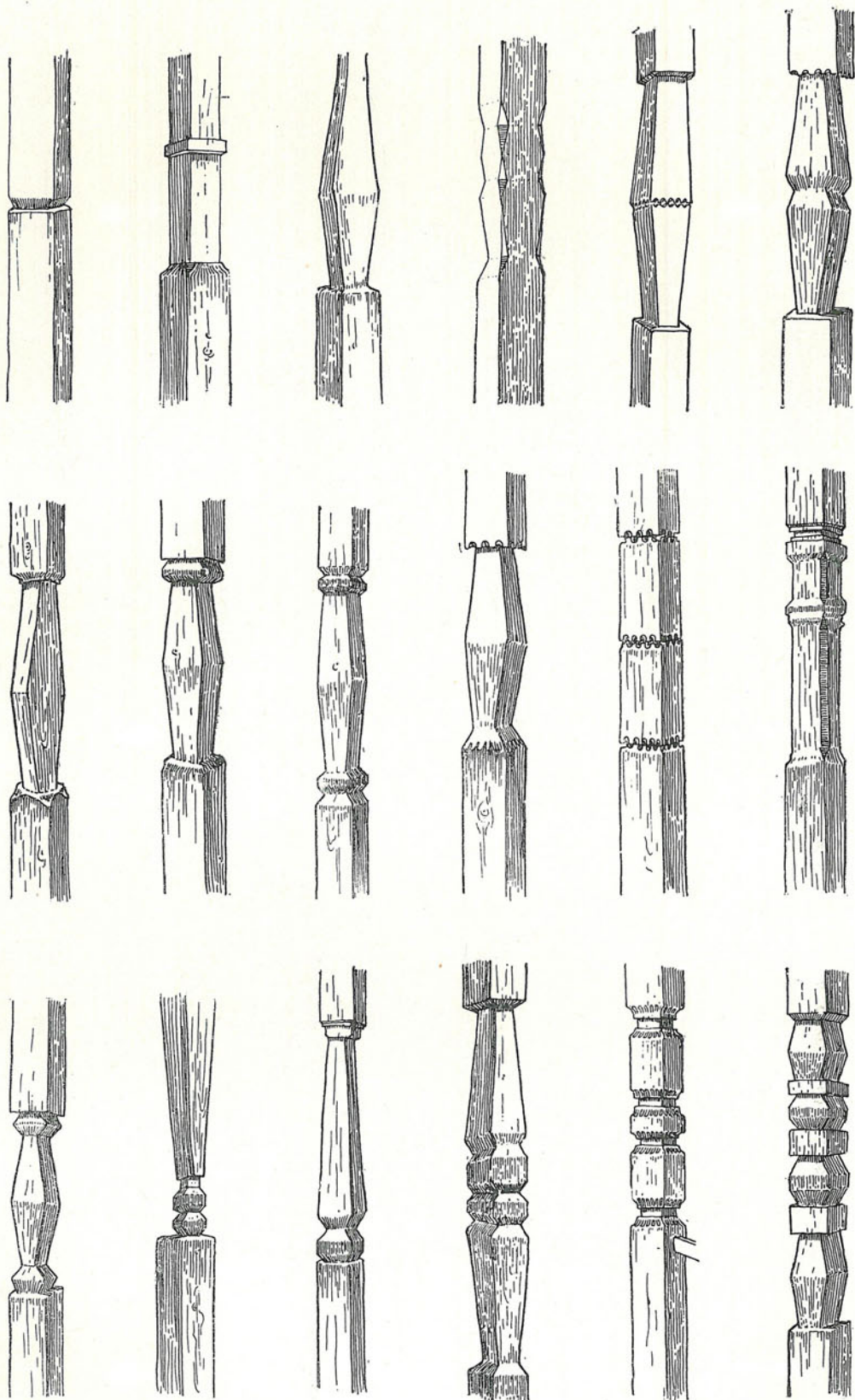

FARAGOTT VIRÁGTÁMASZTÓ.

(Göcsej.)

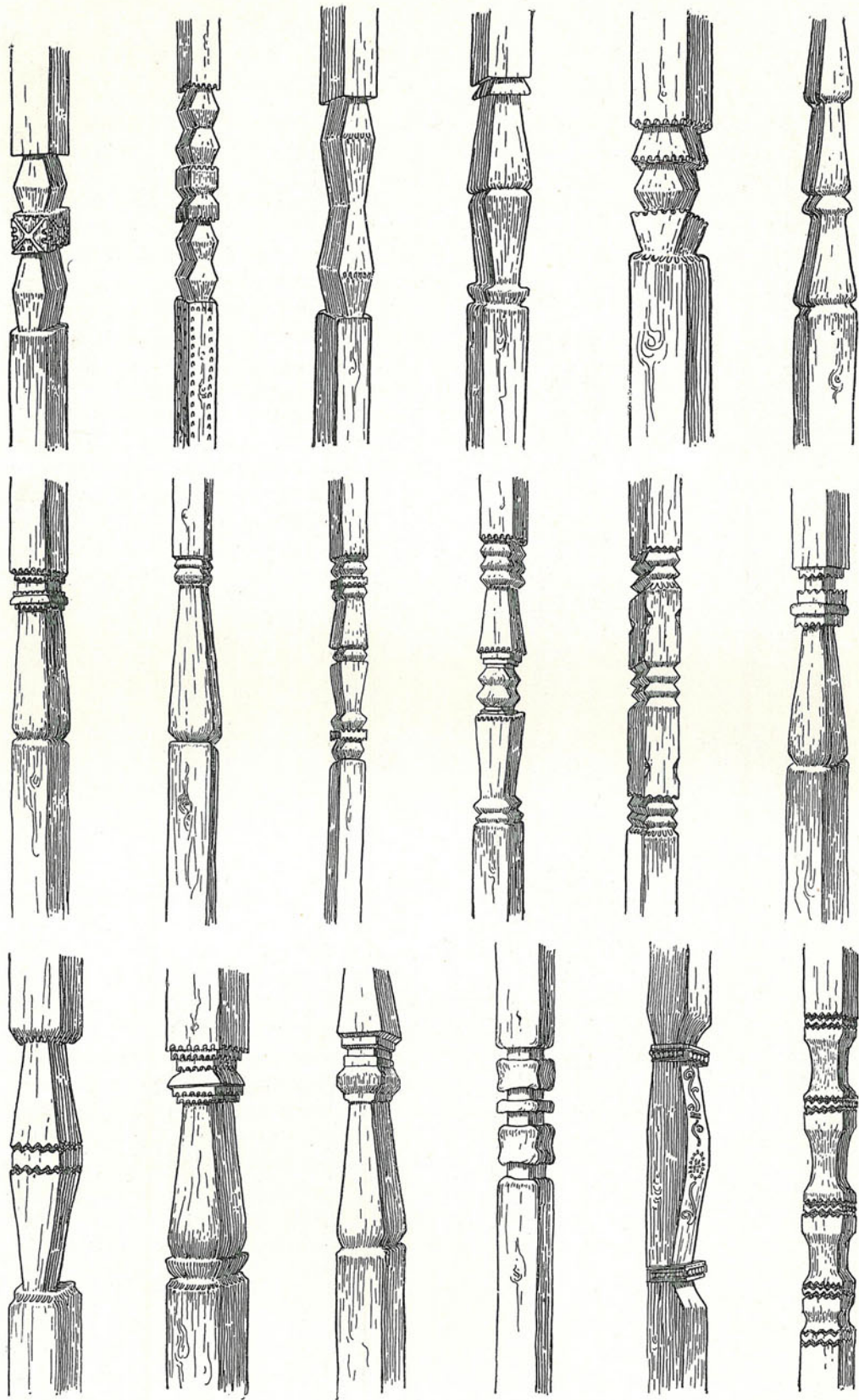
egy ilyen házacskát, pedig alig negyven éve, hogy az készült.

Ezek az itt közölt oszlopformák, meg a lap múlt évi első számában közölt temetői fejfák, olyan fantázia-terméke-nyítő adatok, hogy nem is kell nagyon törni a fejemet, s előttem áll ezekből összekonstruálva Attila fapalotás városa,

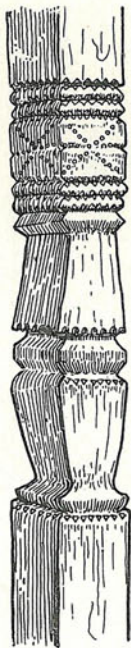
DUNÁNTÚLI FAOSZLOPOK.

GYŰJTÖTTE ÉS RAJZOLTA NAGY SÁNDOR.

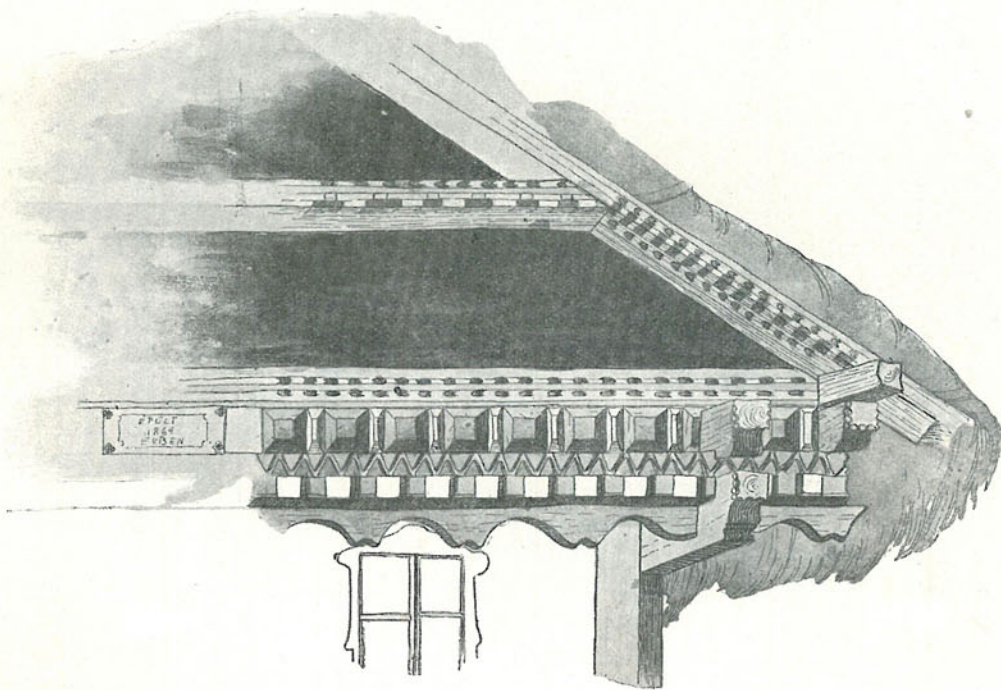

DUNÁNTÚLI FAOSZLOPOK.

GYŰJTÖTTE ÉS RAJZOLTA NAGY SÁNDOR.

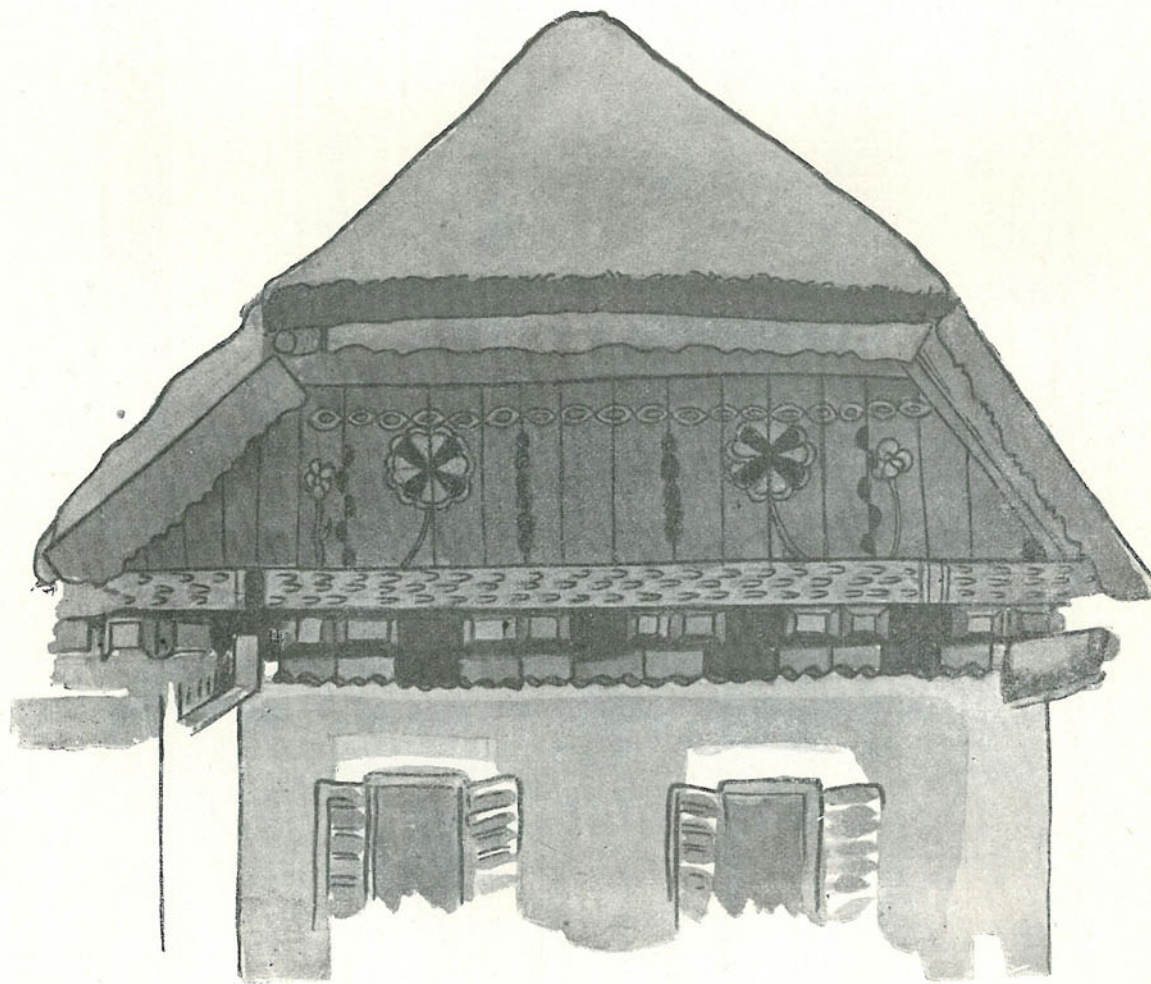
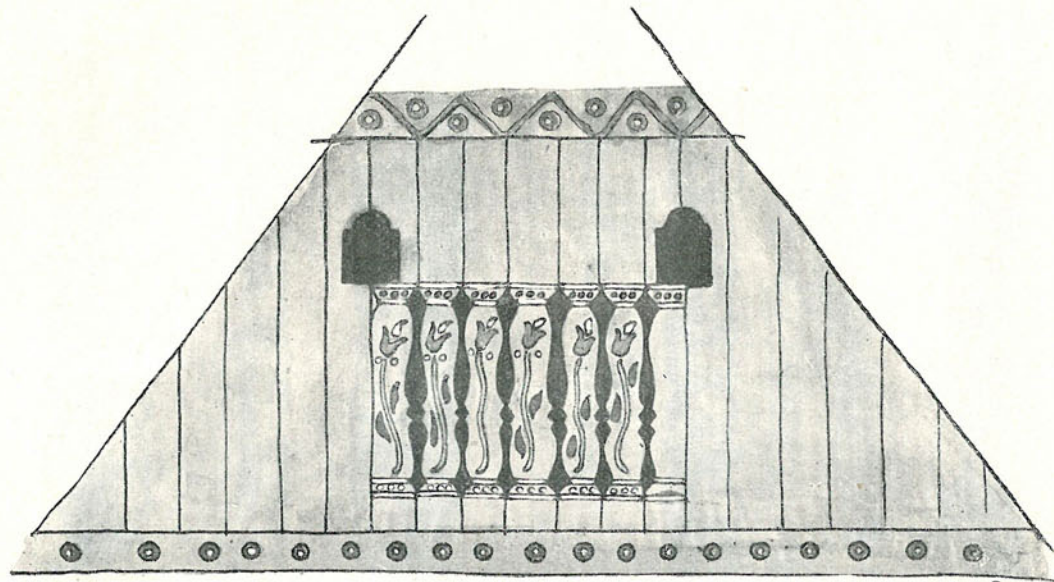

DUNÁNTÜLI FAOSZLOPOK.

RÉSZLET MILEJEGYHÁZSZÓGI HÁZRÓL.

NAGY SÁNDOR RAJZAI.

RÉSZLETEK MILEJEGYHÁZSZÖGI HÁZAKRÓL.

NAGY SÁNDOR RAJZAI.

DUNÁNTÚLI FAOSZLOPOK

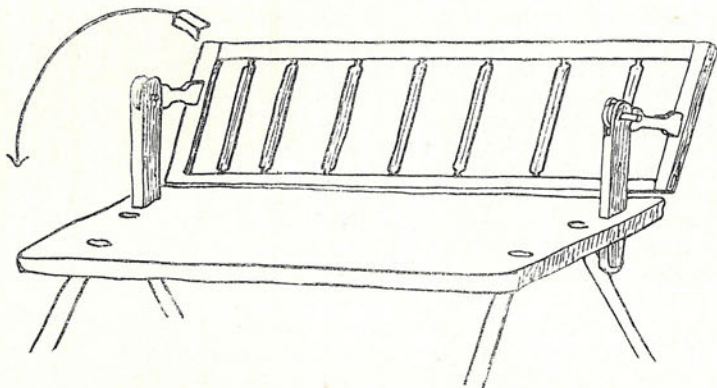
s ezzel olyan valami mesés szépet látok az ő teljesen különálló egyéniségével, mint Venezia, Konstantinápoly.

Mert a fa, mint anyag, nemcsak hogy olyan becsületes valami, mint a kő, hanem még ennél tisztább is, s ha lényegének megfelelően van felmunkálva, hát valami meleg, intim, hozzánk közel álló.

Hanem akkor nem szabad úgy elbánni vele, mint az asztalosok, hogy valami érc-laphoz teszik hasonlóvá fásasztó gépies munka árán, hanem úgy, mint ahogy azok vették kézbe, a kiket még nem hívtak asztalosoknak, hanem faragóknak. A közölt milejegyházzsögi házacskák homlokzata úgy készülhetett, hogy: „A ko-

mében, s ezzel vége; míg az a durván faragott oszlopsor a kéménytelen házacskák kóválygó füstjétől szinte polirozottá fényesedve és pirosodva örömmel tölt el, mert a beljük lehelt becsületes munka becsületes érzése jut kifejezésre.

Az asztalosok munkája, meg a régi faragók között lévő különbséget olyan-
nak látom, mint a zongora és tilinkó zenéje között van. Már most, ha valaki a tervezők közül egy villamos- és bérkocsi-

FORGATHATÓ PAD, ÉJJEL GYERMEKÁGY.

(Göcsej.)

FARAGOTT VONÓSZÉK.

(Göcsej.)

mám becsülettel beigért, még az őszre egy akó bort is ád, hát meg is csinálom neki, hogy akárki megnézheti . . .“

Mostanában pedig így hallani: „Kétségbeejtő az a konkurrencia, meg kell valahogy a belső anyagban takarítanom, a mit a külszín fényes kiállítására kell pazaroltatnom ezekkel a drága segéd-
dekkal.“

Ám a fényes külszín mégis csak a rejtett benső szándékot hozza áruló őszinteséggel napfényre, s az érzés, amit az ilyen mű bennünk kelt, valami keserűség ámulat, a mivel a munkafelosztásból kelt precizitásnak adózunk — de csak adózunk a szó legteljesebb értel-

zőrejtől zúgó lakásnak akar egy berendezést tervezni, akkor csináltasson csak a zongorajátékhoz hasonló valamit a végtelen ügyes asztalosokkal s az érzés, mint a zongorázásnál, a billentyűk vezetőkein közvetítve mire a húrokhoz érne, már csak mechanikai ütössé válik, de a hang túlzórgi a villanyosokat. Ha pedig egy kedves kis sarkot, valami elvonultsággal csendes kis téli szobácskát óhajtana valaki, akkor tessék ez oszlopokhoz, azokhoz a temetői fejfákhoz fordulni, én tudom, hogy azok nagyon kedves dolgot fognak a fantázia segítségére nyújtani, akár a tilinkó hangja.

Nagy Sándor.